

København 17. maj 2010

Kvinderådets høringssvar vedr. prostitutionsbegreber

Kvinderådet fremsender hermed kommentarer til høringsdokumentet vedr. afklaring af prostitutionsbegreber. Kvinderådet er ikke at finde på listen over høringsparter, og dette høringssvar er derfor kommet i stand, efter at vi selv har henvendt os til begrebskonsulenten og udtrykt vores forundring over ikke at være høringspart.

Overordnet mener Kvinderådet, at kommissoriet er baseret på en fejlagtig forestilling om, at man gennem "politisk neutral sprogbrug" kan skabe "fælles begrebsforståelse". De definitioner, arbejdsgruppen er nået frem til, er – og kan ikke være – neutrale, og det er fuldstændig misvisende at fremstille definitionerne som neutrale.

Et andet hovedproblem er afgrænsningen af emnet prostitution. Ved at undlade at inddrage forhold, der er omfattet af straffeloven udelades bl.a. hele problemstillingen om kvinder, der er handlet til prostitution. Udover at denne manøvre er med til at revaske prostitutionsbegrebet får det som konsekvens, at dokumentet bliver fuldstændig uanvendeligt både som ramme for en socialpolitisk indsats og som udgangspunkt for dataindsamling.

Kvinderådet mener, det er positivt, man har valgt at bibeholde termerne prostitution og prostitueret, og at man stadig ser prostitution som socialt problem. Resten af høringsdokumentet finder Kvinderådet problematisk og politiserende.

Det undrer, at en offentlig institution som Servicestyrelsen vil – og i det hele taget kan – lægge papir til en begrebsafklaring udarbejdet af en så skævt sammensat/uhomogen arbejdsgruppe og med en så tendentiøs høringsliste.

I det følgende giver vi vores kommentarer i en rækkefølge så de slavisk følger høringsdokumentets opbygning. Til sidst en opsummering og generelle overvejelser om dokumentets kvalitet.

1.2 Arbejdsgruppens kommissorium

Sidste "pind" i arbejdsgruppens kommissorium "anvende politisk neutralt sprogbrug til at skabe fælles begrebsforståelser", mener Kvinderådet ikke er opfyldt. Flere af begreberne afspejler en meget skæv og entydig sammensat arbejdsgruppes syn på prostitution.

1.3 Arbejdsgruppens deltagere

Der kan sættes spørgsmålstegn ved ideen om at invitere interesseorganisationer med i definitionsarbejde specielt indenfor et så politiseret felt som prostitution. Kvinderådet havde foretrukket, at man brugte faglig ekspertise og eksperter til et sådant arbejde og at interesse

organisationer såsom Kvinderådet selv samt SIO og Seksualpolitisk Forum m.fl. var blevet hørt løbende ved konsultationer samt efterfølgende.

Når man vælger den vej, som Servicestyrelsen har valgt, med at sætte interesseorganisationer i en arbejdsgruppe, er det selvsagt uhyre vigtigt, at disse interesseorganisationer afspejler den politiske kontekst, som prostitutionsdebatten befinder sig i. Det afspejler de siddende deltagere i arbejdsgruppen på ingen måde.

Kvinderådet undrer sig over den meget skæve udvælgelse af interesseorganisationer, der er inviteret til at sidde i arbejdsgruppen, ikke mindst i lyset af at Servicestyrelsen selv i dokumentets allerførste sætning påpeger at "prostitutionsområdet er præget af mange forskellige politiske og faglige holdninger og tilgange" (s. 5).

Kvinderådet undrer sig ligeledes over hvordan en – i øvrigt ganske lille - organisation kan sidde med to medlemmer og dermed to "stemmer" i en arbejdsgruppe, mens andre ellers selvskevne organisationer slet ikke er inviteret til at deltage.

Særdeles uheldigt bliver det, når de to personer, der repræsenterer kvinder med egen prostitutionserfaring, kommer fra samme organisation og dermed har samme tilgang til fænomenet prostitution og samme egeninteresse i definitionerne af prostitutionsbegreber.

Kvinderådet undrer sig over, at 8. marts initiativet ikke er inviteret i egen ret, men "kun" har fået sin plads i arbejdsgruppen via Dansk Kvindesamfund.

Kvinderådet finder det helt uacceptabelt, at vi, som Danmarks største kvindeorganisation, arrangerer af konferencer og høringer samt mangeårig debattør på området, ikke er inviteret til at sidde i arbejdsgruppen.

1.4 Processen

Under note 3 gøres det klart at "Begrebsprojekter på det sociale område har høringsparter, der er udpeget dels af begrebsstyregruppen, dels af arbejdsgrupperne...", dette er yderst uheldigt i tilfældet med den snævert nedsatte arbejdsgruppe på prostitutionsområdet.

Når man har en skævt sammensat arbejdsgruppe, får man i sagens natur også en skæv høringsliste, hvis ikke den overordnede myndighed går ind og demokrati- samt kvalitetssikre høringslisten. Her er nærværende høringsliste et eksempel på, at dette desværre ikke er sket.

2. Prostitutionsbegreber

Kvinderådet synes specielt at **definitionen af prostitution** er problematisk og mangelfuld. Prostitution defineres som "en handling, hvor mindst to handlende parter på markedsmæssige vilkår køber og sælger seksuelle ydelser indbyrdes" (bilag 2, side 20). Denne definition kan Kvinderådet ikke stå inde for. Udtrykket "to handlende parter" lægger op til, at der er tale om to ligeværdige parter i handlen, hvad vi ikke mener, der er. Alene det, at man vælger at fastholde

prostitution som et socialt problem, hvad Kvinderådet bakker op, antyder jo også, at det kunne være andet end "ligeværdige parter" og "markedsmæssige vilkår" den såkaldte handel indgås under.

Under kommentar til begrebet prostitution i bilag 2, står der "hvorvidt prostitution udgør et problem for den enkelte må afgøres på individ niveau". Her har man fuldstændigt valgt at se bort fra at begrebet prostitution også indeholder et samfunds-, ligestillings- og magtmæssigt perspektiv.

Begreberne **sexklinik**prostitution og **migrant**prostitution udspringer direkte fra den ene side af den politiske debat.

Sexklinik prostitution foreslår Kvinderådet ændret til f.eks. bordel prostitution. Brugen af ordet klinik lægger op til, at der sælges ydelser af personale (gerne sundhedsfagligt) uddannet dertil eksempelvis tandklinik, lægeklinik, røntgenklinik, etc. Termen sexklinik leder tanken hen på et sted, man opsøger, hvis man har problemer med ens sexliv og derfor brug for professionelt uddannet personales hjælp. Bordel forklares i Nudansk Ordbog som "opholdssted for prostituerede kvinder", hvad der passer fint med høringsdokumentets forklaring af termen sexklinik på s. 21: "prostitutionskunden opsøger den prostituerede på offentlig tilgængelig klinik, hvor mere end en prostitueret benytter faciliteterne, der er indrettet til formålet". Dette er jo definitionen på et bordel og man behøver derfor ikke den misvisende term "sexklinik".

Migrantprostitueret foreslår Kvinderådet ændret til det ord, der altid har været brugt nemlig udenlandsk prostitueret. Termen migrant prostitueret udelukker udenlandske kvinder handlet til prostitution. Dansk hhv. udenlandsk prostitueret er de begreber, der hidtil er brugt for at kunne differentiere prostituerede ift. nationalitet (handlet eller ikke handlet) og de er gensidigt udelukkende. Det er også spørgsmålet om en dansk prostitueret ikke kan være en såkaldt "migrantprostitueret", hvis den prostituerede er flyttet fra en landsdel til en anden for at kunne sælge seksuelle ydelser.

Ordet migrant lægger sig også op af et ord som arbejde. Folk migrerer således for at få arbejde. Man slår i høringsdokumentet fast, at prostitution skal ses som et socialt problem, hvorfor vi ikke forstår, at man samtidig kan foreslå et ord som migrant prostitueret – er det så et migrerende socialt problem?

2.1 Om begreberne og 2.2. Udgangspunkt for begrebsarbejdet.

Afgrænsningerne af emnet prostitution, mener Kvinderådet er absurde.

Handel med kvinder til prostitution og prostitution udspringer således af samme fænomen: en kunde der efterspørger seksuelle ydelser for penge.

At udgrænse så centrale begreber for prostitutions sfæren som eksempelvis rufferi synes ligeledes uheldigt og udelukker helt det kriminelle miljø som noget prostitution (ikke kun trafficking) foregår i og er en del af.

3. Afgrænsning af emneområdet.

Under afsnit 3.4 defineres begreberne prostitution og prostitutionsydelse. Det hævdes, at disse defineres neutralt, hvad Kvinderådet ikke mener, er tilfældet.

Prostitutionsydelse står beskrevet som ”prostitutionsydelse, der består af aftalt seksuel ydelse mellem parter, der har fysisk kontakt” (s. 14). Der er dog mange studier, der viser at prostitutionsydelsen består af mere end fysisk kontakt for den prostituerede. I Servicestyrelsens nyligt udsendte publikation ”Prostitution på massageklinik” (2010) står der således at læse: ”Det er ... i denne forbindelse gennemgående i den eksisterende prostitutionslitteratur, at mange kvinder, der prostituerer sig på massageklinik, efter en tid oplever en høj grad af ambivalens i forhold til kunderne. På den ene side væmmes de ved prostitutionsrelationen, mens de på den anden side fastholdes af den bekræftelse og anerkendelse kunderne giver dem”. At udelukkende beskrive prostitutionsydelsen som værende fysisk synes at være en grov undervurdering af, hvor meget den prostituerede har på spil i kontakten.

Desuden forekommer f.eks. de psykiske skader, som nogle kvinder i prostitution oplever at være uden for problemfeltet samt uforklarlige, hvis man udelukkende taler om fysisk kontakt.

Det uhensigtsmæssige i definitionen af begrebet prostitution har vi kommenteret under afsnit ”2. prostitutionsbegreber”.

Bilag 2. Termliste i høring

Det er ovenfor beskrevet, at Kvinderådet ikke finder begreberne migrantprostitueret, prostitution samt sexklinikprostitution værdineutrale.

Bilag 4. Referencemateriale

At en journalists (Anders Haahr Rasmussen) artikel om emnet har kunnet finde vej som referencemateriale til en begrebsafklaring under Servicestyrelsen virker fagligt uacceptabelt.

Vil man bruge almindelige journalisters artikler som referenceramme, burde man have sikret sig artikler fra forskellige journalister, der skriver om emnet ud fra forskellige holdninger.

I øvrigt forekommer mængden af referencemateriale yderst sparsom og tilfældigt udvalgt.

Bilag 5. Liste over høringsparter

Organisationer:

Kvinderådet undrer sig over, at vi som landets største organisation for køn og ligestilling ikke er på høringslisten. Som blandt andet debattør og medarrangør af nogle af de største høringer

og konferencer på området prostitution og handel med kvinder til prostitution samt udmærket kendt af nogle af Servicestyrelsens medarbejdere samt flere deltagere i arbejdsgruppen, virker det underligt at vi selv skal gøre begrebskonsulenten opmærksom på, at vi ikke har modtaget dokumentet i høring. Vi har således kun modtaget dokumentet til høring, da vi selv har henvendt os.

Det undrer, at organisationer som eksempelvis KFUKs Sociale Arbejde samt Reden International ikke er på høringslisten, ligesom man vælger at høre formanden for Sex og Samfund som enkeltperson og ikke foreningen Sex og Samfund.

Enkeltpersoner:

- Flere af de enkeltpersoner der høres er medlemmer af en af de i arbejdsgruppen repræsenterede organisationer. En organisation der i øvrigt også i høringsdokumentet har et forbehold trykt under bilag 3. Man beder altså medlemmer af en af parterne i arbejdsgruppen vurdere arbejdet.
- En af de enkeltpersoner, der høres, fører medlemskartotek for en anden af de i arbejdsgruppen siddende organisationer.
- Flere af de enkeltpersoner der høres har tidligere været aktive i prostitutionsdebatten, men er det fagligt ikke længere. Det undrer, at man hører personer, der tidligere har været involveret i prostitutionsproblematikken, når man ikke vælger at høre enkeltpersoner, der stadig er fagligt involveret og debatterende ift. området.
- Et flertal af de enkeltpersoner, der ikke repræsenterer offentlige institutioner, man vælger at høre, er ligesom flertallet af medlemmerne i arbejdsgruppen at finde på den ene fløj af prostitutionsdebatten. Det undrer måske ikke, når det bl.a. er medlemmer af arbejdsgruppen, der har foreslået høringsparter, men det er dybt kritisabelt, at en offentlig institution ikke har formået at varetage mindretallet i arbejdsgruppens interesser og således sørget for, at en varieret række af enkeltpersoner har fået arbejdet i høring.
- En enkeltperson er listet som psykolog og forfatter. Hvilken forskning eller andet væsentligt på området har denne høringsperson udgivet? At være psykolog eller forfatter burde ikke i sig selv berettige til at komme på høringslisten. Men når Servicestyrelsen nu synes det gør, hvorfor er eksempelvis forfatter, foredragsholder, psykoterapeut og eks-prostitueret Odile Poulsen så ikke at finde på listen?

Det undrer, at mangeårige debattører og praktikere på området som eksempelvis Dorit Otzen og leder af Reden København Anette Rix ikke høres som enkeltpersoner, når man nu har valgt at høre medlemmer af Seksualpolitisk Forum.

Afsluttende bemærkninger:

Nogen neutral og apolitisk referenceramme er nærværende høringsdokument ikke. Dertil er det født af en deltagermæssigt uigennemtænkt gruppe, hvad produktet også på helt centrale områder bærer tydeligt præg af og derefter sendt i høring blandt en ligeledes alt for ensidig gruppe.

Til opsummering peger Kvinderådet på følgende punkter som kritisable:

Processen:

- At Servicestyrelsen ikke levner lige meget plads til de forskellige politiske opfattelser, man selv i starten af høringsdokumentet anerkender at der er, er dybt beklageligt.
- Uigennemsigtheden ift. at forstå hvem og hvorfor de organisationer der er inviteret til at sidde i arbejdsgruppen og specielt hvorfor dem, der ikke er at finde i arbejdsgruppen (f.eks. grupper af prostituerede med anden tilgang end SIO) ikke er inviteret.
- Når en interesseorganisation vælger at trække sig fra arbejdet, som det har været tilfældet, bør en anden med samme tilgang til området indbydes for at sikre arbejdsgruppens legitimitet og troværdighed.
- En forholdsvis lille interesseorganisation har siddet med to medlemmer i arbejdsgruppen, mens store interesseorganisationer slet ikke er indbudt.
- Fuldstændigt fravær af prostituerede med et andet syn på og erfaringer ift. prostitution end SIO repræsentanterne, der selv har "arbejds-mæssige" og dermed egen-økonomiske interesser i definitionsarbejdet.

Begreber/indhold:

- At beskrive/definere prostitution med ord som handlende, parter, markedsmæssige, betingelser og indbyrdes er ikke en neutral definition, men en idyllisering af et forhold/en handel som i nogle tilfælde kan være ydmygende, uligeværdig, strukturelt betinget og skadende.
- Brugen af termen *sexklinik* prostitueret virker vildledende og komisk. Det sted indendørs prostitution finder sted, når det ikke er i eget hjem, har intet med en klinik at gøre. Kvinderådet kunne foreslå bordelprostitution anvendt i stedet.
- Brugen af termen *migrant* prostitueret er politisk ladet og viser med al ønskelig tydelighed den manglende hensyntagen til en politisk lige repræsentation i arbejdsgruppen. Sikkert er det også, at mange af de personlige høringsparter vil bakke denne politiserende term op. Kvinderådet foreslår i stedet begrebet udenlandsk prostitueret, som er forståelig ift. begrebet dansk prostitueret, hvad migrant prostitueret ikke er.
- At beskrive *prostitutionsydelsen som udelukkende fysisk* synes som en gang ønsketænkning og er dybt naivt og desuden fornærmende overfor den gruppe af prostituerede kvinder, der måtte sidde med skader af eksempelvis psykisk karakter.
- At udelukke begreber som rufferi, bagmand, mindreårig prostitueret og handlede kvinder til prostitution (trafficking) fra en begrebsafklaring på prostitutionsområdet er det samme som at udelukke begreber som slud, heldagsregn og vedvarende lavtryk fra en begrebsafklaring på det meteorologiske område.

Høringsparter:

- Høringslisten over enkeltpersoner er tendentiøs og afspejler den skæve arbejdsgruppes snævre egeninteresser.
- Flere enkeltpersoner på høringslisten er stærkt tilknyttet eller decideret medlemmer af to af de interesseorganisationer, der sidder i arbejdsgruppen.

1165 Høringsrapport nr. 17, 2
partier 1999
d. 10081220000000000000

IT: 45 2212 8087
KS: 45 2212 8746
Kontaktcenter til
www.kontaktcenter.dk

- At man har valgt at udsende dokumentet i høring i et felt af meget snævert udvalgte enkeltpersoner fratager et endeligt dokument troværdigheden.

I mine 6 år som forkvinde for Kvinderådet har jeg *aldrig* set et høringsdokument, der er udgået fra et ministerium, en styrelse eller en anden offentlig institution udarbejdet på et så skævt grundlag og med en så tendentiøs høringsliste, hvilket gør at Kvinderådet kun kan anbefale, at processen går om og det på et andet grundlag.

Det er med dyb undren og afstandtagen over Servicestyrelsens håndtering af begrebsafklaringen, at dette høringssvar udgår fra Kvinderådet.

På Kvinderådets vegne

Randi Iversen
Forkvinde